

ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่นกับการขยายตัวของ
พรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษ : กรณีการดึง 3 ส.ส. พรรคเพื่อไทยมาสังกัด
พรรคภูมิใจไทย

The relationship between national and local political groups and the
expansion of Bhumjaithai Party in Sisaket : The case study of the
three members of parliament from Pheu Thai Party to
Bhumjaithai Party

[Received: December 31, 2022; Revised: March 29, 2023;

Accepted: March 31, 2023]

วันชัย ทิวสูงเนิน

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Wanchai Tiwsoongnoen

Faculty of Political Science,
Ubon Ratchathani University

อนุสรณ์ โฉมยงค์

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Anusron Chomyong

Faculty of Political Science,
Ubon Ratchathani University

ประเทือง ม่วงอ่อน

อาจารย์คณะรัฐศาสตร์,มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Pratueng Moug-On

Ph.D., Faculty of Political Science,
Ubon Ratchathani University

ศุภกร บุญสะอาด

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Supakorn Boonsa-ard

Faculty of Political Science,
Ubon Ratchathani University

อดิเทพ สมบัติหลาย

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Adithep Sombatlai

Faculty of Political Science,
Ubon Ratchathani University

CORRESPONDING AUTHOR

Pratueng Moug-On, Ph.D., Faculty of Political Science,

Ubon Ratchathani University

E-mail : na.sisaket20@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่นกับการขยายตัวของพรรคภูมิใจไทย ในจังหวัดศรีสะเกษ : กรณีการตั้ง 3 ส.ส. พรรคเพื่อไทยมาสังกัดพรรคภูมิใจไทย มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 2 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาพัฒนาการการก่อตัวและการเพิ่มฐานเสียงของกลุ่มพรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษ (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มการเมืองพรรคภูมิใจไทย กับนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีข้อค้นพบว่า 1) พัฒนาการการก่อตัวและการเพิ่มฐานเสียงของกลุ่มพรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษ แบ่งได้เป็น 3 ช่วง คือ (1) ช่วงที่ 1 ช่วงการก่อตั้งพรรคภูมิใจไทยปี 2551 พรรคภูมิใจไทยได้เริ่มส่งว่าที่ผู้สมัครลงพื้นที่เพื่อสร้างการรับรู้ทางการเมือง ลงไปพบปะประชาชนสัมพันธ์ตนเองและพรรค ทำกิจกรรมช่วยเหลือประชาชนในเขตเลือกตั้งที่เล็งไว้ ซึ่งในช่วงที่ 1 พรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษได้กำหนดเขตที่ต้องการลงสมัครรับเลือกตั้งไว้เพียง 3 เขตเลือกตั้ง ได้แก่ เขตเลือกตั้งที่ 3 เขตเลือกตั้งที่ 7 และเขตเลือกตั้งที่ 8 (2) ช่วงที่ 2 ช่วงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดศรีสะเกษปี 2554 ในการเลือกตั้งวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 พรรคภูมิใจไทยได้เริ่มส่งผู้สมัครที่ได้เตรียมการไว้ล่วงหน้าหลายปี ลงสมัครรับเลือกตั้ง จำนวน 3 เขตดังกล่าวข้างต้น สามารถชนะการเลือกตั้งจำนวน 1 เขต จากทั้งหมด 3 เขต โดยบางเขตที่แพ้เลือกตั้งมีคะแนนสูสีกับคู่แข่งจากพรรคเพื่อไทยอย่างมีนัยสำคัญทางการเมืองและ (3) ช่วงที่ 3 ช่วงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดศรีสะเกษปี 2562 ในการเลือกตั้งในวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ครั้งนี้พรรคภูมิใจไทยได้ส่งผู้สมัครลงทุกเขตการเลือกตั้ง ซึ่งมีทั้งหมด 8 เขตเลือกตั้ง ปรากฏว่าพรรคภูมิใจไทยสามารถขยายฐานที่มั่นทางการเมืองโดยสามารถชนะการเลือกตั้ง 2 เขตเลือกตั้ง คือเขต 1 นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ และเขต 7 นายอาสพลธ์ สรรณไตรภพ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มการเมืองระดับชาติพรรคภูมิใจไทย กับนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ (1) ความสัมพันธ์รูปแบบเครือญาติ มีลักษณะความสัมพันธ์แบบพ่อ-ลูก แบบพี่-น้อง หรือ ป้า/ลุง-หลาน เป็นการสร้างทายาททางการเมือง โดยอาศัยฐานเสียงหรือคะแนนนิยมทางการเมืองระดับท้องถิ่นที่ผูกขาดอำนาจมาอย่างยาวนาน ทั้งระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) โดยนายวิจิต ไตรสรณกุล (นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ) และระดับเทศบาลเมืองศรีสะเกษ โดยนายฉัตรมงคล อังคสกุลเกียรติ (นายกเทศมนตรีเมืองศรีสะเกษ) เป็นฐานสนับสนุนทางการเมืองของพรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษ และ (2) ความสัมพันธ์แบบประสานผลประโยชน์ทางการเมือง อาทิ การแต่งตั้งเครือข่ายให้เข้ามาดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมือง การแบ่งพื้นที่ทางการเมืองในระดับท้องถิ่นระดับเทศบาลเมือง กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอย่างชัดเจน พรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษอาศัยตัวแสดงหลัก คือ กลุ่มตระกูลไตรสรณกุล และกลุ่มอังคสกุลเกียรติ ที่สามารถผูกขาดการเมืองระดับท้องถิ่นในจังหวัด มีการสร้างความร่วมมือและการสร้างพันธมิตรทางการเมืองมาอย่างยาวนาน รวมทั้ง ความสามารถในการระดมทรัพยากรทางการเมือง ภายใต้ความอ่อนแอของพรรคเพื่อไทยในเขตพื้นที่ ส่งผลให้พรรคภูมิใจไทยสามารถสร้างฐานที่มั่นในจังหวัดศรีสะเกษได้

คำสำคัญ: พรรคภูมิใจไทย; พรรคเพื่อไทย; ศรีสะเกษ

Abstract

This research is titled ‘The relationship between national and local political groups and the expansion of Bhumjaithai Party in Sisaket: The case study of the three members of parliament from Pheu Thai Party’. The three objectives of the research are (1) To study the development of the formulation and expansion of Bhumjaithai Party’s bastions in Sisaket (2) To study the relationship of the political groups of Bhumjaithai Party and local politicians in Sisaket. The findings of this qualitative research are; 1) The development of formulation and expansion of Bhumjaithai Party’s bastions in Sisaket has three phases. The first was the stage of the party formulation in 2008 when Bhumjaithai Party sent their candidates to build up political perception, to have conversation, to introduce themselves, to provide the information of the party, and to organise political activities that helped the targeted community. It then set up the strategy for three electorates which are 3, 7, and 8. The second phase was the National Election in Sisaket on 3 July 2011. Bhumjaithai Party had formed the team of candidates several years before the election actually took place. It won one electorate out of three. For the two electorates that they lost, the competition with Pheu Thai Party was significantly tight. In terms of politics, the gap between the winner and loser was significant. The third phase was the National Election on 24 March 2019 in Sisaket. Then, Bhumjaithai Party sent candidates to all eight electorates. Consequently, it could increase its seats of member of parliament by winning two electorates which are 1 and 7 by Siripong Angsakulkiat and Asaphon Santraiphop. 2) The relationship among politicians of Bhumjaithai Party is worth mentioning. The relationship with the national and local politicians in Sisaket can be categorised into two; (1) The kinship relations can be defined as the relations between father and son, brothers and sisters, or aunts and nieces and nephew. This type of relationship forms the political heir apparent by employing the political bastions and popularity of the local politicians who have long monopolised the political position at the provincial administrative organisation. Wichit Traisanakun (Chief Executive of Provincial Administrative Organisation of Sisaket) at the provincial administrative level and Chatmonkhon Anskakulkiat (Mayor of Sisaket) at the town municipality level were the bases of political power for Bhumjaithai Party in Sisaket. (2) The political relations of common benefit protection and management can be witnessed when networks of important political position are appointed. The political space of town municipality and provincial administration organisation are clearly delineated. Bhumjaithai Party, therefore, employed the Traisanakul and the Angsakulkiat who have long monopolised the local politics in the province to form its

political collaboration and alliances. The ability to mobilise political resources amidst the decline of Pheu Thai Party helps Bhumjaithai Party stabilise its political base in Sisaket.

Keywords: Bhumjaithai Party; PheuThai Party; Sisaket

บทนำ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป เมื่อวันอาทิตย์ที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 กำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 500 คน โดยมีที่มาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั่วประเทศทั้งสิ้นจำนวน 350 เขตเลือกตั้ง จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งละ 1 คน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อจำนวน 150 คน การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันอาทิตย์ที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ถือเป็นการเลือกตั้งครั้งที่ 28 ของประเทศไทย และเป็นการเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ครั้งแรก หลังจากรัฐบาลรักษาการ คือ รัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ถูกพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ยึดอำนาจเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ก่อนร่างและประกาศใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปในปี พ.ศ. 2562 ดังกล่าว โดยมีพรรคการเมืองส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่า 74 พรรค ผลการเลือกตั้งปรากฏว่า พรรคเพื่อไทยสามารถชนะการเลือกตั้ง มีจำนวน ส.ส. มากที่สุด จำนวน 136 ที่นั่ง รองลงมา พรรคพลังประชารัฐ จำนวน 115 ที่นั่ง พรรคอนาคตใหม่ จำนวน 80 ที่นั่ง พรรคประชาธิปัตย์ จำนวน 52 ที่นั่ง พรรคภูมิใจไทย จำนวน 51 ที่นั่ง พรรคเสรีรวมไทย จำนวน 10 ที่นั่ง พรรคชาติไทยพัฒนา จำนวน 10 ที่นั่ง พรรคประชาชาติ จำนวน 7 ที่นั่ง พรรคเศรษฐกิจใหม่ จำนวน 6 ที่นั่ง และพรรคย่อยอื่น ๆ จำนวน 17 พรรค รวม 30 ที่นั่ง มีพรรคการเมืองที่มี ส.ส. รวมทั้งสิ้นจำนวน 26 พรรค (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2563)

เฉพาะผลการเลือกตั้งในภาคอีสาน พรรคที่ได้รับการเลือกตั้งมากที่สุด คือ พรรคเพื่อไทย จำนวน 84 ที่นั่ง สามารถชนะการเลือกตั้งแบบยกจังหวัดหลายแห่ง อาทิ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 8 ที่นั่ง จังหวัดสกลนคร จำนวน 6 ที่นั่ง และยังพบว่าพรรคเพื่อไทยครองจำนวน ส.ส. ข้างมากในหลายจังหวัด อาทิ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 8 ที่นั่งจาก 10 ที่นั่ง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 6 ที่นั่ง จาก 7 ที่นั่ง และจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 6 ที่นั่งจาก 8 ที่นั่ง เป็นต้น ส่วนพรรคที่มีจำนวน ส.ส. เป็นอันดับสองในภาคอีสาน คือ พรรคภูมิใจไทย จำนวน 16 ที่นั่ง ซึ่งพรรคภูมิใจไทยสามารถชนะแบบยกจังหวัดในจังหวัดบุรีรัมย์ทั้งหมด 8 ที่นั่ง ส่วนจังหวัดอื่น ๆ ในภาคอีสานมี ส.ส. ของพรรคภูมิใจไทยชนะเพียงบางเขตเท่านั้น อาทิ จังหวัดนครราชสีมาได้จำนวน ส.ส. 3 ที่นั่งจาก 14 ที่นั่ง จังหวัดเลยได้ 1 ที่นั่ง จาก 3 ที่นั่ง จังหวัดสุรินทร์ 1 ที่นั่งจาก 7 ที่นั่ง และจังหวัดศรีสะเกษ 2 ที่นั่งจาก 8 ที่นั่ง (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2563) ส่วนผู้สมัครจากพรรคการเมืองอื่น ๆ สามารถสอดแทรกได้เพียงบางเขตเท่านั้น ดังภาพเปรียบเทียบจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคอีสานของแต่ละพรรคการเมืองในหน้าถัดไป

ภาพที่ 1 จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2562 ในภาคอีสาน

ที่มา : ผู้วิจัยและคณะ

ภาคอีสานถือเป็นภาคที่มีจำนวนเขตเลือกตั้งมากที่สุด ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป เมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ภาคอีสานมีเขตเลือกตั้ง จำนวน 116 เขต ซึ่งมากที่สุดเมื่อเทียบกับภาคอื่น ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2561) ฉะนั้น พรรคการเมืองที่คาดหวังจำนวน ส.ส. แบบ “แลนด์สไลด์”(Landslide) หรือ ชัยชนะอย่างถล่มทลาย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องชนะการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งในภาคอีสานด้วย

จังหวัดศรีสะเกษเป็นจังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่ภาคอีสานตอนใต้ มีจำนวนเขตเลือกตั้ง 8 เขต ผลการเลือกตั้ง ส.ส. ปี 2562 ที่ผ่านมามีพรรคเพื่อไทยชนะการเลือกตั้งในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 6 คน ประกอบด้วย เขต 2 นายสุรชาติ ชาญประดิษฐ์ เขต 3 นายวิวัฒน์ชัย โทตระไวศยะ เขต 4 นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์ เขต 5 นายธีระ ไตรสรณกุล และเขต 6 นายวีระพล จิตสัมฤทธิ์ และสูญเสียพื้นที่พ่ายแพ้การเลือกตั้งให้ผู้สมัครจากพรรคภูมิใจไทยจำนวน 2 คน คือ เขต 1 นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ และ เขต 7 นายอาสพลธ์ สรรณไตรภพ ดังข้อมูลในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 : สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดศรีสะเกษ

เขตเลือกตั้ง	ชื่อ - สกุล	สังกัด
1	นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ	พรรคภูมิใจไทย
2	นายสุรชาติ ขาญประดิษฐ์	พรรคเพื่อไทย
3	นายวิวัฒน์ชัย โหตระไวศยะ	พรรคเพื่อไทย
4	นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์	พรรคเพื่อไทย
5	นายธีระ ไตรสรณกุล	พรรคเพื่อไทย
6	นายวิระพล จิตสัมฤทธิ์	พรรคเพื่อไทย
7	นายอาสพล์ สรรณไตรภพ	พรรคภูมิใจไทย
8	นางผ่องศรี แซ่จิ่ง	พรรคเพื่อไทย

ที่มา : ผู้วิจัยและคณะ

ทั้งนี้ เขตที่ผู้สมัครจากพรรคเพื่อไทยได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุดเมื่อเทียบกับเขตเลือกตั้งอื่น ๆ คือ เขตเลือกตั้งที่ 8 นางผ่องศรี แซ่จิ่ง ส่วนผู้สมัครจากพรรคภูมิใจไทยที่ได้คะแนนเลือกตั้งมากที่สุด (เทียบกับเขตเลือกตั้งอื่น ๆ ที่มีพรรคภูมิใจไทยลงสมัคร) คือ เขตเลือกตั้งที่ 7 นายอาสพล์ สรรณไตรภพ ได้คะแนนเหนือเขต 1 นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ ส่วนอันดับสองของเขตเลือกตั้งที่พรรคภูมิใจไทยชนะ คือ ผู้สมัครจากพรรคเพื่อไทยทั้งคู่

เดิมที่จังหวัดศรีสะเกษเป็นพื้นที่ทางการเมืองของพรรคไทยรักไทย พรรคพลังประชาชน และพรรคเพื่อไทยในยุคปัจจุบัน โดยนับตั้งแต่ ปี พ.ศ.2544 เป็นต้นมา ประชาชนจังหวัดศรีสะเกษส่วนใหญ่มีความนิยมอดีตนายกรัฐมนตรี ดร.ทักษิณ ชินวัตร สูงมาก ส่งผลให้ผู้สมัคร ส.ส.ที่สังกัดพรรคไทยรักไทยและพรรคพลังประชาชน มีโอกาสได้รับการเลือกตั้งสูง ในขณะที่ผู้สมัครพรรคการเมืองอื่นต้องต่อสู้แข่งขันอย่างหนักหากต้องการได้รับชัยชนะ ย้อนหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (แบบแบ่งเขต) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 พบว่า จากจำนวน ส.ส.ทั้งหมด 9 เขต พรรคไทยรักไทยชนะการเลือกตั้ง 8 เขต ประกอบด้วย นายธเนศ เครือรัตน์ (เขต 1) นายพิทยา บุญเฉลียว (เขต 2) นายวิวัฒน์ชัย โหตระไวศยะ (เขต 3) นายแพทย์จาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์ (เขต 4) นายอมรเทพ สมหมาย (เขต 5) นางมาลินี อินฉัตร (เขต 7) นายมานพ จรัสดำรงนิตย์ (เขต 8) และนายปวีณ แซ่จิ่ง (เขต 9) ส่วนอีก 1 เขตที่เหลือเป็นของผู้สมัครจากพรรคชาติไทย คือ นายวิระพล จิตสัมฤทธิ์ เขต 6 และการเลือกตั้ง ส.ส. เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 ก่อนที่จะถูกศาลรัฐธรรมนูญตัดสินให้เป็นโมฆะ พบว่า ผู้สมัคร ส.ส. จากพรรคไทยรักไทย ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งครบทั้งจังหวัด 9 คน จากทั้งหมด 9 เขต ประกอบด้วย นายธเนศ เครือรัตน์ (เขต 1) นายพิทยา บุญเฉลียว (เขต 2) นายพิทยา นักร้า (เขต 3) นายแพทย์จาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์ (เขต 4) นายอมรเทพ สมหมาย (เขต 5) พันตำรวจเอกทิน วงศ์ปลั่ง (เขต 6) นางมาลินี อินฉัตร (เขต 7) นายพรศักดิ์ เจริญประเสริฐ (เขต 8) และนายปวีณ แซ่จิ่ง (เขต 9)

จนกระทั่ง ภายหลังเหตุการณ์รัฐประหาร 19 กันยายน 2549 โดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมีพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน เป็นหัวหน้า ส่งผลให้ อดีตนายกรัฐมนตรี ดร.ทักษิณ ชินวัตร ต้องเดินทางออกนอกประเทศ อีกทั้งพรรคไทยรักไทยถูกศาลรัฐธรรมนูญ สั่งยุบพรรคเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2550 และมีการเลือกตั้งใหม่ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ 2550 ที่กำหนดให้มีการแบ่งเขตเลือกตั้งใหม่ จากแบบเขตเดียวเบอร์เดียวเปลี่ยนมาเป็น 3 เขตเลือกตั้ง เขตหนึ่งมีจำนวน ส.ส.ได้ 3 คน

ซึ่งสมาชิกพรรคไทยรักไทยเดิมได้ย้ายไปสังกัดพรรคพลังประชาชน ซึ่ง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ให้การสนับสนุน โดย กกต.กำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 ผลปรากฏว่า พรรคพลังประชาชนได้รับเลือกตั้งทั้งหมด 7 คน จากทั้งหมด 9 คน โดยผู้สมัคร ส.ส.จากพรรคพลังประชาชน 7 คนที่ชนะการเลือกตั้ง ประกอบด้วย เขต 1 นายธนศ เครือรัตน์ และนายบิณ แซ่จิ่ง เขต 2 ชนะการเลือกตั้งทั้งเขต ได้แก่ นายวิระพล จิตสัมฤทธิ์ นายพรศักดิ์ เจริญประเสริฐและร้อยโทอุเทพ ไสกระจำง เขต 3 นายธีระ ไตรสรณกุล และนายวิวัฒน์ ชัย โหตระไวศยะ ส่วนผู้สมัครพรรคอื่นที่สามารถสอดแทรกเข้ามาได้ ประกอบด้วย นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ พรรคชาติไทย และนางอุดมลักษณ์ เพ็ญรพัฒน์ พรรคภูมิใจไทย (ประเทือง ม่วงอ่อน, 2556 : 301-303)

ต่อมา หลังปี 2550 กลุ่มการเมืองท้องถิ่นกลายเป็นคู่แข่งของกลุ่มการเมืองระดับชาติมากขึ้น เนื่องจากความอ่อนแอของกลุ่มการเมืองระดับชาติที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์และโครงสร้างทางการเมืองที่ไม่เอื้อ รวมทั้งปัญหาการยุบพรรคไทยรักไทย พลังประชาชนและชาติไทย ขณะที่กลุ่มการเมืองท้องถิ่นเริ่มมีความเข้มแข็งมากขึ้นเนื่องจากการผูกขาดชัยชนะและการรวมกลุ่มเป็นพันธมิตรกันระหว่างนายฉัตรมงคล อังคสกุล เกียรติ และนายวิจิต ไตรสรณกุล เพื่อต่อสู้กับกลุ่มการเมืองระดับชาติ ผลพวงจากเหตุการณ์รัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ผลกระทบจากการยุบพรรคไทยรักไทย พรรคพลังประชาชน พรรคชาติไทย ส่งกระทบโดยตรง ต่อ ส.ส.จังหวัดศรีสะเกษซึ่งส่วนใหญ่เคยสังกัดพรรคการเมืองเหล่านี้ โดยเฉพาะ ส.ส.จังหวัดศรีสะเกษหลายคน ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งเพราะกระแสพรรคที่ตนเองสังกัด โดยเฉพาะกระแสพรรคไทยรักไทย พรรคพลังประชาชน ดังนั้น หากเกิดปัญหาขึ้นกับพรรคการเมืองเหล่านี้ ย่อมส่งผลโดยตรงต่อความมั่นคงทางการเมืองของ ส.ส.คนนั้น (ประเทือง ม่วงอ่อน, 2556 : 317-320)

เริ่มตั้งแต่ปี 2554 พรรคเพื่อไทย ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งหมด 8 เขต ได้รับชัยชนะจากการเลือกตั้งทั้งหมด 7 เขต เริ่มพ่ายแพ้ให้กับผู้สมัครจากพรรคมหาไทย จำนวน 1 เขต ซึ่งในการเลือกตั้ง ปี 2554 พรรคมหาไทยส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งลงแข่งขันเพียง 3 เขต ประกอบด้วยเขตเลือกตั้งที่ 3 เขตเลือกตั้งที่ 7 และเขตเลือกตั้งที่ 8

และผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่อาทิตย์ ที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 พรรคมหาไทย ชนะการเลือกตั้งเพิ่มเป็น 2 เขต ประกอบด้วยเขตเลือกตั้งที่ 1 คือ นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ ได้รับคะแนน ทั้งหมด 46,797 คะแนน ทั้งห่างจาก นายธนศ เครือรัตน์ (ส.ส.เจ้าของพื้นที่หลายสมัย) ของพรรคเพื่อไทย จำนวน 11,214 คะแนน และเขตเลือกตั้งที่ 7 คือ นายอาสพลธ์ สรรณไตรภพ ได้รับคะแนนทั้งหมด 49,123 คะแนน ทั้งห่างจากนายมานพ จรัสดำรงนิตย์ ผู้สมัครจากพรรคเพื่อไทย อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายสมัย จำนวน 20,542 คะแนน ซึ่งสะท้อนว่าพรรคมหาไทยสามารถเจาะและเริ่มขยายฐานเสียงในเขตพื้นที่เดิมของ พรรคเพื่อไทย (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2563)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าพรรคเพื่อไทยจะมี ส.ส. ที่ชนะการเลือกตั้งทั่วไปในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 จำนวน 136 ที่นั่ง ซึ่งมากเป็นอันดับ 1 แต่ด้วยปรากฏการณ์ที่แปลกประหลาดทางการเมือง และเงื่อนไขของ กฎหมายรัฐธรรมนูญ 2560 ที่เอื้อประโยชน์ต่อบางพรรคการเมือง ส่งผลให้พรรคเพื่อไทยไม่สามารถเป็นแกนนำ ในการจัดตั้งรัฐบาลได้ กลายเป็นผู้นำพรรคฝ่ายค้านโดยปริยาย ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเพื่อไทย บาง คนมีการคิดทบทวนการอยู่ร่วมกับพรรคร่วมฝ่ายค้าน โดยเฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดศรีสะเกษ พรรคเพื่อไทย ที่เริ่มสะท้อนความต้องการที่จะย้ายพรรคหรือเปลี่ยนชื่อทางการเมืองไปร่วมกับพรรคร่วมรัฐบาล โดยเฉพาะพรรคมหาไทย โดยมีเหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่สนับสนุนทำที่ดังกล่าว อาทิ เหตุการณ์สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พรรคเพื่อไทยจำนวน 7 คนลงคะแนนรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ 2566 ในวาระที่หนึ่ง เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นการลงคะแนนสวนกับมติของพรรค เพื่อไทย โดยในจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้ง 7 คนนั้น มีจำนวน 3 คนที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใน

พื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย นางผ่องศรี แซ่จิ้ง นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์ และนายธีระ ไตรสรณกุล (มติชนออนไลน์, 2565)

ภาพที่ 2 : 3 ส.ส.พรรคเพื่อไทย จังหวัดศรีสะเกษ ลงคะแนนสวนกับมติของพรรคเตรียมย้ายไปพรรคภูมิใจไทย
ที่มา : ข่าวสดออนไลน์ (2565)

นอกจากเหตุการณ์ข้างต้นแล้ว ยังพบอีกว่า ส.ส. ของพรรคเพื่อไทย ทั้ง 3 ท่านดังกล่าว ได้เข้าร่วมสังเกตการณ์ในงานการประชุมพรรคภูมิใจไทยสัญจร ประจำปี 2565 เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2565 ณ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งในงานดังกล่าวมีนายวิจิต ไตรสรณกุล นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นผู้ที่ถูกขาดชัยชนะจากการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นมาอย่างยาวนานเข้าร่วมด้วย นอกเหนือจากข้าราชการในพื้นที่ประชาชน โดยมี ส.ส. ของพรรคเพื่อไทย ทั้ง 3 ท่านนี้สื่อมวลชนเรียกว่า “**ส.ส. งูเห่า**” แสดงตนในงาน และขึ้นแนะนำตัวเองกับประชาชนจังหวัดศรีสะเกษบนเวทีดังกล่าวด้วย (เดลินิวส์ออนไลน์, 2565)

เหตุการณ์ กรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเพื่อไทยที่แสดงออกต่อสาธารณชนดังกล่าวสื่อมวลชนและกลุ่มที่สนับสนุนพรรคเพื่อไทยมองว่าเป็น “**งูเห่าทางการเมือง**” เตรียมตัวที่จะย้ายพรรคเพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งในนามพรรคภูมิใจไทย โดยเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้พรรคเพื่อไทยได้ตอบโต้โดยมีการจัดเวที “**ไล่หนู ดีงูเห่า**” ขึ้นในวันที่ 18 มิถุนายน 2565 ซึ่งมีนางสาวแพทองธาร ชินวัตร ประธานคณะที่ปรึกษาด้านการมีส่วนร่วมและนวัตกรรมพรรคเพื่อไทยและหัวหน้าครอบครัวเพื่อไทย ร่วมกับนายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ ผู้อำนวยการครอบครัวเพื่อไทย เข้าร่วมเวทีดังกล่าวด้วย ซึ่งมีกิจกรรมที่สำคัญคือการเปิดตัวว่าที่ผู้สมัคร ส.ส. ของพรรคเพื่อไทยในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วยว่าที่ผู้สมัครเขต 1 นายธเนศ เครือรัตน์ เขต 2 นายสุรชาติ ชาญประดิษฐ์ เขต 3 นายวิวัฒน์ชัย โหตระไวศยะ เขต 4 นายภูมิรินทร์ สีธีระประเสริฐ ซึ่งเขต 4 นี้ลงสมัครแทน นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์ ซึ่งมีท่าทีที่จะย้ายไปสังกัดพรรคภูมิใจไทย เช่นเดียวกับเขต 5 นายอมรเทพ สมหมาย ที่จะลงสมัครแทนนายธีระ ไตรสรณกุล ซึ่งเป็นอีกหนึ่งในจำนวน 3 ส.ส. จังหวัดศรีสะเกษที่มีท่าทีที่จะย้ายไปสังกัดพรรคภูมิใจไทย เขต 6 นายวีระพล จิตสัมฤทธิ์ (สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเดิม) เขต 7 นายประวิทย์ จารุรัชกุล

(สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเดิม) เขต 8 นางนุชนาถ จารุงษ์เสถียร ที่จะลงสมัครแทน นางผ่องศรี แซ่จึ้ง ที่โหวตสวนมติพรรคและย้ายเข้าสังกัดพรรคภูมิใจไทยอีกหนึ่งคน และเขต 9 น.ส.วิไลดา อินฉัตร ว่าที่ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตการเลือกตั้งใหม่ของศรีสะเกษ

ภาพที่ 3 : พรรคเพื่อไทย จัดเวที “ไล่หนู ตีงเห่า” ณ จังหวัดศรีสะเกษ

ที่มา : มติชนออนไลน์ (2565)

จากข้อมูลข้างต้น สะท้อนให้เห็นการแข่งขันต่อสู้ระหว่างสองพรรคการเมืองในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ โดยพรรคภูมิใจไทยก็พยายามขยายฐานที่มั่นและช่วงชิงพื้นที่ทางการเมืองเดิมจากพรรคเพื่อไทยให้ได้ ขณะที่พรรคเพื่อไทยก็พยายามรักษาฐานที่มั่นพื้นที่ของตนในจังหวัดศรีสะเกษเอาไว้ให้นานที่สุด หรือสูญเสียให้น้อยที่สุด ดังนั้น จึงเป็นที่มาของการศึกษาครั้งนี้เพื่ออธิบายถึงพัฒนาการการก่อตัวและการเพิ่มฐานเสียงพรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มการเมืองพรรคภูมิใจไทย นักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ เป็นต้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาพัฒนาการการก่อตัวและการเพิ่มฐานเสียงพรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษ
- 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มการเมืองพรรคภูมิใจไทย นักการเมืองท้องถิ่น ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ

เกษ

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดที่สำคัญ ประกอบด้วย

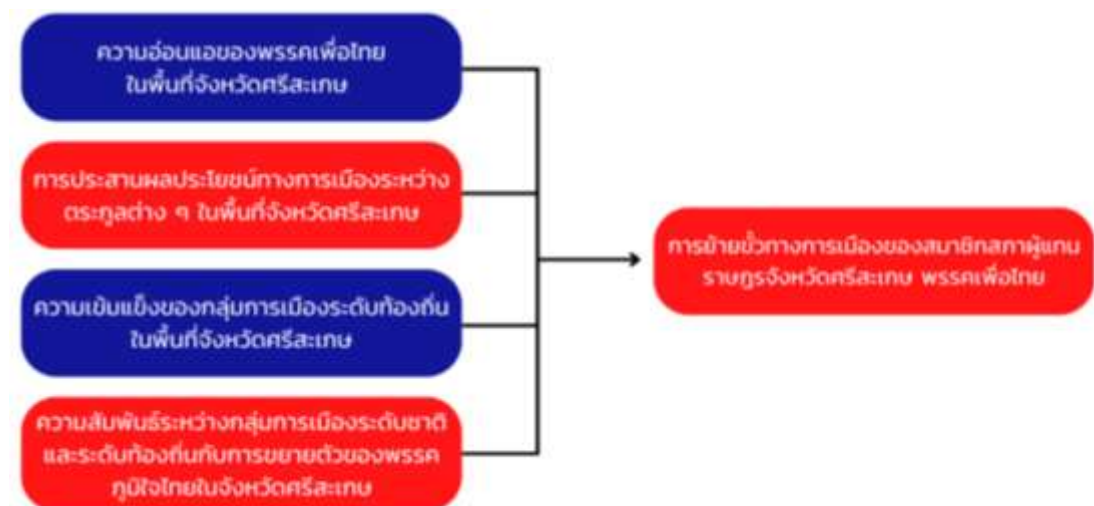
แนวคิดระบบอุปถัมภ์ (เจ้าพ่ออุปถัมภ์)

เวียงรัตน์ เนติโพธิ์ (2565 : 185) ได้สรุปความหมายของเจ้าพ่อไว้ครอบคลุม 2 ประเด็น ประเด็นแรก ผู้ที่มีอำนาจที่อยู่นอกภาครัฐ พวกนี้มีพรรคพวกหลากหลายกลุ่มและสามารถรวบรวมความจงรักภักดี ความเคารพนับถือ จากประชาชนคนทั่วไปได้ ประเด็นที่สอง มีลักษณะเหมือน godfather หัวหน้าแก๊งมาเฟีย หรือองค์กรอาชญากรรม ทำธุรกิจผิดกฎหมายมีลูกน้องภายใต้การบังคับบัญชามาก ใช้ความรุนแรงเพื่อแสดงอำนาจของตนซึ่งทำได้โดยใช้ช่องทางที่ระบบราชการอ่อนแอและไร้ประสิทธิภาพเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์

แนวคิดนักการเมือง

Arnold Wehmhorner (อ้างถึงใน ประเทือง ม่วงอ่อน, 2556 : 17) ให้คำจำกัดความ ซึ่งได้เน้นไปที่บทบาทของนักการเมืองว่า เป็นผู้กำหนดวัฒนธรรม หรือบุคคลซึ่งอยู่ในตำแหน่งระดับสูงของโครงสร้างทางสังคม นั้นๆ หรือนักการเมืองหมายถึงกลุ่มบุคคลซึ่งมีอำนาจสูงสุดในแต่ละสังคมใดสังคมหนึ่ง โดยมีตำแหน่งหน้าที่สำคัญและมีชื่อเสียง อาจรวมถึงบุคคล อาชีพด้วยกัน บุคคลที่มีตำแหน่งสูงมีอำนาจหน้าที่ราชการ ซึ่งเป็นบุคคลกลุ่มน้อยในสังคม และเป็นผู้ควบคุมทรัพยากรสินส่วนใหญ่ หรือมีสถานภาพสังคมในระดับสูง หรือเป็นผู้ที่มีอิทธิพลไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในกระบวนการตัดสินใจ ที่มีผลต่อสมาชิกของสังคม

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่นกับการขยายตัวของพรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษ : กรณีการตั้ง 3 ส.ส. พรรคเพื่อไทยมาสังกัดพรรคภูมิใจไทย ได้นำเสนอภายใต้กรอบแนวคิด ที่ได้ข้อสรุปเบื้องต้นว่า การย้ายชั่วคราวทางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดศรีสะเกษ เกิดขึ้นจากสาเหตุ 4 ตัวแปรหลัก คือ (1) ความอ่อนแอของพรรคเพื่อไทยในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ (2) การประสานผลประโยชน์ทางการเมืองระหว่างตระกูลต่างๆ ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ (3) ความเข้มแข็งของกลุ่มการเมืองระดับท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ และ (4) ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่นกับการขยายตัวของพรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษ

ภาพที่ 4 : กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : คณะผู้วิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) อาศัยข้อมูลหลักจากสื่อออนไลน์ การสังเกตการณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง อาทิ รายงานผลคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข่าวการเคลื่อนไหวของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเพื่อไทยจังหวัดศรีสะเกษ การย้ายชั่วคราวทางการเมืองเพื่อเข้าร่วมกับพรรคภูมิใจไทย การเคลื่อนไหวของพรรคภูมิใจไทยในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษบนสื่อออนไลน์ต่างๆ รวมทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ เอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งประเด็นในการนำเสนอออกเป็น 2 ประเด็นตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1) พัฒนาการการก่อตัวและการเพิ่มฐานเสียงพรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษ

พัฒนาการการก่อตัวและการเพิ่มฐานเสียงของกลุ่มพรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษ แบ่งได้เป็น 3 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 ช่วงการก่อตั้งพรรคภูมิใจไทยปี 2551 พรรคภูมิใจไทยได้เริ่มส่งว่าที่ผู้สมัครลงพื้นที่เพื่อสร้างการรับรู้ทางการเมือง ลงไปพบปะ ประชาสัมพันธ์ตัวเองและพรรค ทำกิจกรรมช่วยเหลือประชาชนในเขตเลือกตั้งที่มุ่งหมายไว้ กำหนดยุทธศาสตร์ไว้เพียง 3 เขตเลือกตั้ง ได้แก่ เขตเลือกตั้งที่ 3 เขตเลือกตั้งที่ 7 และเขตเลือกตั้งที่ 8 ช่วงที่ 2 ช่วงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดศรีสะเกษปี 2554 โดยในการเลือกตั้งวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 พรรคภูมิใจไทยได้เริ่มส่งผู้สมัครที่ได้เตรียมการไว้ล่วงหน้าหลายปี ลงสมัครรับเลือกตั้ง จำนวน 3 เขต สามารถชนะการเลือกตั้ง 1 เขต จากทั้งหมด 3 เขต โดยบางเขตที่แพ้เลือกตั้งมีคะแนนสูสีกับคู่แข่งจากพรรคเพื่อไทยอย่างมีนัยสำคัญทางการเมือง

ช่วงที่ 3 ช่วงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดศรีสะเกษปี 2562 ในการเลือกตั้งในวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ครั้งนี้พรรคภูมิใจไทยได้ส่งผู้สมัครลงครบทุกเขตการเลือกตั้ง จากทั้งหมด 8 เขตเลือกตั้ง ปรากฏว่าพรรคภูมิใจไทยสามารถขยายฐานที่มั่นทางการเมืองโดยสามารถชนะการเลือกตั้ง 2 เขตเลือกตั้ง คือเขต 1 นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ และเขต 7 นายอาสพลธ์ สรรณไทรภพ โดยพัฒนาการการก่อตัวและการเพิ่มฐานเสียงของกลุ่มพรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษ ทั้ง 3 ช่วง มีรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

ช่วงการก่อตั้งพรรคภูมิใจไทยปี 2551

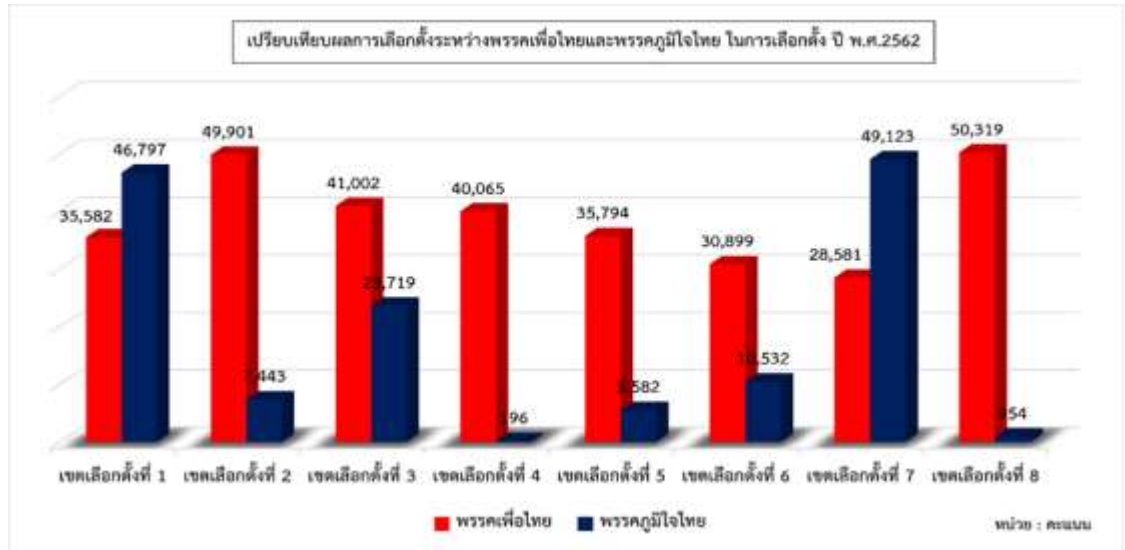
เริ่มมีการก่อตั้งพรรคการเมืองที่ชื่อว่าพรรคภูมิใจไทยขึ้น และเริ่มดำเนินการสร้างพื้นที่ทางการเมืองในจังหวัดศรีสะเกษ โดยการเริ่มส่งว่าที่ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงไปพบปะทำกิจกรรมกับประชาชนในพื้นที่เขตการเลือกตั้งใน 3 เขตเลือกตั้ง ประกอบไปด้วย เขตเลือกตั้งที่ 3 เขตเลือกตั้งที่ 7 และเขตเลือกตั้งที่ 8 ถือเป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งของพรรคภูมิใจไทยในการเตรียมตัวสู่ศึกการเลือกตั้งในปี 2554 และทำให้พรรคภูมิใจไทยสามารถเจาะพื้นที่ของพรรคเพื่อไทยในจังหวัดศรีสะเกษได้ นอกเหนือจากการพยายามชูนโยบายต่างๆ การสร้างภาพลักษณ์ทางการเมืองผ่านกิจกรรมกีฬาในจังหวัดศรีสะเกษ กิจกรรมการท่องเที่ยว การพัฒนาเขตพื้นที่ ฯลฯ นโยบายด้านเกษตรกรรมที่พรรคภูมิใจไทยพยายามนำเสนอในช่วงแรก อาทิ โครงการปลูกยางพาราในภาคเหนือ และภาคอีสาน การสร้างทางน้ำเข้าไร่นาเกษตรกรเพื่อให้มีน้ำใช้อย่างพอเพียงและทั่วถึง นโยบายกองทุนประกันราคาผลผลิตเกษตรกร และนโยบายข้าวเปลือกตันละ 2 หมื่นบาท เป็นต้น

ช่วงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดศรีสะเกษปี 2554

พบว่าเมื่อมีการจัดการเลือกตั้งทั่วไปในปี 2554 ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2554 เพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ภายใต้รัฐธรรมนูญ (ฉบับแก้ไข) พ.ศ. 2550 โดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2554 นี้ได้กำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปในวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 (ราชกิจจานุเบกษา, 2554) ในการเลือกตั้งครั้งนี้พรรคภูมิใจไทยได้ส่งว่าที่ผู้สมัครที่ได้เตรียมการไว้ล่วงหน้าหลายปี ลงสมัครรับเลือกตั้งใน 3 เขตการเลือกตั้ง ประกอบไปด้วย เขตเลือกตั้งที่ 3 นางอุดมลักษณ์ เพ็ญทรัพย์ เขตเลือกตั้งที่ 7 นายวรศักดิ์ ตั้งพูนผลสวัสดิ์ และเขตเลือกตั้งที่ 8 นายวีระชัย จักรวรรณพร ผลการเลือกตั้งปรากฏว่า ผู้สมัครจากพรรคภูมิใจไทยสามารถชนะการเลือกตั้ง 1 เขต คือ เขตการเลือกตั้งที่ 3 นางอุดมลักษณ์ เพ็ญทรัพย์ ที่ได้คะแนน 31,805 คะแนน โดยมีคะแนนห่างจากผู้สมัครของพรรคเพื่อไทย ที่ได้คะแนน 26,252 คะแนน ในส่วนอีกสองเขตการเลือกตั้งที่พรรคภูมิใจไทยแพ้ ได้แก่ เขตเลือกตั้งที่ 7 ได้คะแนน 38,203 คะแนน ขณะที่ผู้ชนะจากพรรคเพื่อไทยได้คะแนน 49,384 คะแนน และเขตเลือกตั้งที่ 8 ได้คะแนน 6,332 คะแนน ซึ่งแพ้ผู้สมัครจากพรรคเพื่อไทยที่ได้คะแนน 75,133 คะแนนอย่างขาดลอย (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2554)

อย่างไรก็ตาม จากผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดศรีสะเกษปี 2554 เริ่มที่จะเห็นแนวทางการก่อตัว และเริ่มขยายฐานที่มั่นของพรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษได้ชัดเจนขึ้น เห็นได้จากการที่พรรคภูมิใจไทยสามารถชนะการเลือกตั้งเหนือคู่แข่งเจ้าของพื้นที่เดิม คือ พรรคเพื่อไทย โดยสามารถเบียดชนะพรรคเพื่อไทยได้ 1 เขต คือ ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จากทั้งหมดที่ส่งลงสู้ศึกเลือกตั้งในปี 2554 จำนวน 3 เขตการเลือกตั้ง

ปัจจัยหลักที่ทำให้ผู้สมัครจากพรรคภูมิใจไทยชนะการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 3 ได้แก่ การลงพื้นที่พบปะประชาชนในจังหวัดศรีสะเกษอย่างต่อเนื่อง ก่อนที่จะมีการเลือกตั้งในปี 2554 โดยการลงพื้นที่ส่วนใหญ่ของผู้สมัครจากพรรคภูมิใจไทยจะเป็นลักษณะของการให้ความช่วยเหลือ เช่น มีการบริจาคสิ่งของ และช่วยเหลือชาวบ้านในรูปแบบอื่น ๆ เป็นต้น ประกอบกับการนำเสนอนโยบาย อาทิ โครงการปลูกยางพาราในภาคเหนือ และภาคอีสาน การสร้างทางน้ำเข้าไร่นาเกษตรกรเพื่อให้มีน้ำใช้อย่างพอเพียงและทั่วถึง นโยบายกองทุนประกันราคาผลผลิตเกษตรกร และนโยบายข้าวเปลือกตันละ 2 หมื่น เป็นต้น (นิพัทธ์ สระฉันทพงษ์, นวรัตน์ นพคุณ และโชคสุข กรกิตติชัย, 2554) นโยบายเหล่านี้เป็นนโยบายที่พรรคภูมิใจไทยได้คิดขึ้นและได้หาเสียง ในจังหวัดศรีสะเกษก่อนการเลือกตั้งที่จะเกิดขึ้นในปี 2554 การดำเนินการในลักษณะนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยที่มีส่วนทำให้พรรคภูมิใจไทยชนะการเลือกตั้งในจังหวัดศรีสะเกษ และได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 ที่นั่ง จากทั้งหมด 3 ที่นั่ง

แผนภูมิที่ 1 : ช่วงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดศรีสะเกษปี 2562

ที่มา : ผู้วิจัยและคณะ

ต่อมา การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปใน ปี 2562 ในการเลือกตั้งครั้งนี้พรรคภูมิใจไทยได้ส่งผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงทุกเขตการเลือกตั้ง ปรากฏว่าสามารถเบียดชนะพรรคเพื่อไทยได้ 2 เขตเลือกตั้ง คือ เขตเลือกตั้งที่ 1 นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ และเขตเลือกตั้งที่ 7 นายอาสาพลร์ สรรณไตรภพ ส่วนในเขตเลือกตั้งอื่น ๆ ผู้สมัครจากพรรคภูมิใจไทยพ่ายแพ้ให้กับผู้สมัครจากพรรคเพื่อไทยอย่างขาดลอย

2) ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มการเมืองระดับชาติกับนักการเมืองท้องถิ่น ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ

ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มการเมืองระดับชาติพรรคภูมิใจไทย กับนักการเมืองท้องถิ่น ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ (1) ลักษณะความสัมพันธ์รูปแบบเครือญาติ มีลักษณะความสัมพันธ์แบบพ่อ-ลูกแบบพี่น้อง หรือ ป้า/ลุง-หลาน เป็นการสร้างทายาททางการเมือง โดยอาศัยฐานเสียงหรือคะแนนนิยมทางการเมืองระดับท้องถิ่นที่ผูกขาดอำนาจมาอย่างยาวนาน ทั้งระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยนายวิจิต ไตรสรณกุล (นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ) และระดับเทศบาลเมืองศรีสะเกษ โดยนายฉัตรมงคล อังคสกุลเกียรติ (นายกเทศมนตรีเมืองศรีสะเกษ) เป็นฐานสนับสนุนทางการเมืองของพรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษ และ (2) ลักษณะความสัมพันธ์แบบประสานผลประโยชน์ทางการเมือง อาทิ การแต่งตั้งเครือข่ายเข้ามาดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมือง การแบ่งพื้นที่ทางการเมืองในระดับท้องถิ่นระดับเทศบาลเมือง และองค์การบริหารส่วนจังหวัดอย่างชัดเจน พรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษอาศัยตัวแสดงหลัก คือ กลุ่มตระกูลไตรสรณกุล และกลุ่มอังคสกุลเกียรติที่สามารถผูกขาดการเมืองระดับท้องถิ่นในจังหวัด มีการสร้างความร่วมมือและการสร้างพันธมิตรทางการเมืองมาอย่างยาวนาน ความสามารถในการระดมทรัพยากรทางการเมือง ภายใต้ความอ่อนแอของพรรคเพื่อไทยในเขตพื้นที่ส่งผลให้พรรคภูมิใจไทยสามารถสร้างฐานที่มั่นในจังหวัดศรีสะเกษได้อย่างมั่นคง โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

ลักษณะความสัมพันธ์รูปแบบเครือข่าย

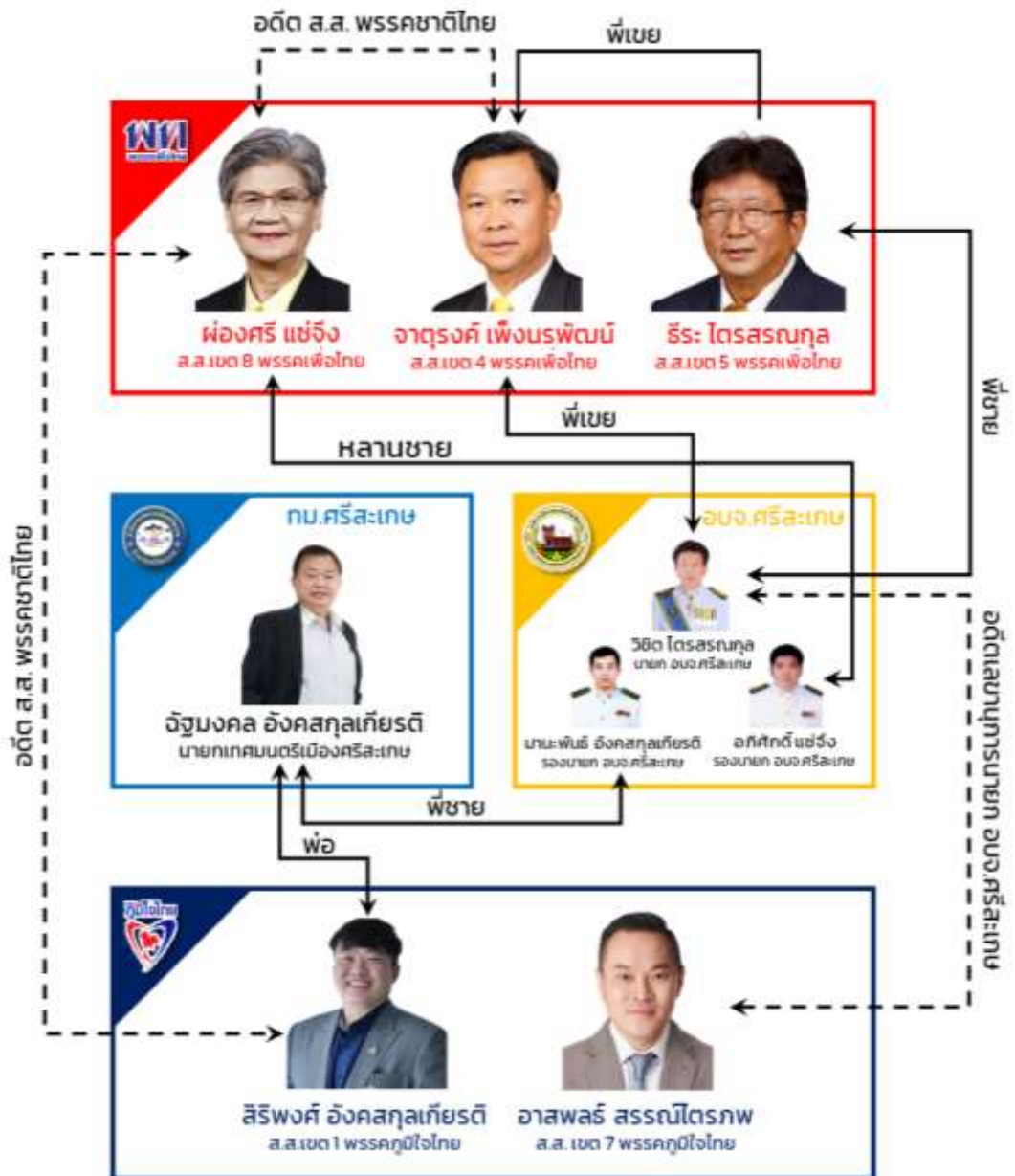
ความสัมพันธ์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งถือเป็นนักการเมืองระดับชาติ ไม่ว่าจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเพื่อไทย และพรรคภูมิใจไทยในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษมีลักษณะความสัมพันธ์ที่เป็นทายาททางการเมือง โดยใช้ฐานเสียงและความนิยมของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่มีฐานเสียงและคะแนนนิยมในพื้นที่ และได้รับเลือกตั้งเข้ามาเป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยาวนานหลายสมัยจนกลายเป็นการผูกขาดชัยชนะการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น ซึ่งการผูกขาดชัยชนะจากการเลือกตั้งอย่างยาวนานลักษณะเช่นนี้ ส่งผลให้เกิดความมั่นคงเหนียวแน่นของฐานเสียงในท้องถิ่น มีอำนาจในการต่อรองทางการเมืองมากกว่ากลุ่มหรือตระกูลทางการเมืองอื่น ๆ ซึ่งสามารถใช้จุดแข็งของความมั่นคงเหนียวแน่นของฐานเสียงในท้องถิ่นส่งเครือข่ายของตนลงสมัครรับเลือกตั้งทั้งในเวทีการเมืองระดับชาติ และเวทีการเมืองระดับท้องถิ่น ถือเป็นการอาศัยความมั่นคงเหนียวแน่นของฐานเสียงในระดับท้องถิ่นเป็นบันไดเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง เห็นได้จากกรณีการลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งในเขตพื้นที่อำเภอเมืองและอำเภอใกล้เคียง ซึ่งในเขตพื้นที่การเลือกตั้งดังกล่าวเป็นเขตพื้นที่ทางการเมืองและเป็นเขตที่มีฐานเสียงคะแนนนิยมของนายฉัตรมงคล อังคสกุลเกียรติ นายกเทศมนตรีเมืองศรีสะเกษ (บิดาของนายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ) ซึ่งเป็นผู้ที่ผูกขาดชัยชนะจากการเลือกตั้งมาอย่างยาวนาน ย่อมมีการหนุนเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ จนสามารถชนะการเลือกตั้งเหนือเจ้าของพื้นที่เดิม คือ นายธเนศ เครือรัตน์ จากพรรคเพื่อไทย ซึ่งความสัมพันธ์ในรูปแบบเครือญาตินี้นอกจากจะมีลักษณะความสัมพันธ์แบบพ่อ-ลูก แล้วยังพบว่ามีความสัมพันธ์แบบพี่-น้อง หรือ ป้า/ลุง-หลาน ด้วย ถือเป็นการสืบทอดอำนาจทางการเมือง หรือการสร้างทายาททางการเมือง โดยอาศัยฐานเสียงหรือคะแนนนิยมของเครือญาติที่เคยมีตำแหน่งในพื้นที่มาก่อนมาช่วยสนับสนุน เป็นต้น

ลักษณะความสัมพันธ์แบบประสานผลประโยชน์ทางการเมือง

ลักษณะความสัมพันธ์ของนักการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษที่กระจายอยู่ในตระกูลสำคัญต่าง ๆ ทางการเมืองซึ่งพบว่าความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นลักษณะนี้เกิดจากตระกูลทางการเมืองที่เป็นบ้านใหญ่ อย่างเช่น ตระกูลไตรสรณกุล ที่มีนายวิจิต ไตรสรณกุล นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษซึ่งผูกขาดชัยชนะจากการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษมาอย่างยาวนานหลายสมัย มีฐานเสียงและเครือข่ายทางการเมืองที่มีความเข้มแข็ง เป็นตระกูลสำคัญในการสร้างพันธมิตรและประสานผลประโยชน์ทางการเมืองกับตระกูลอื่น ๆ การสร้างพันธมิตรทางการเมืองด้วยการดึงเครือญาติในตระกูลอื่น ๆ เข้ามาดำรงตำแหน่งสำคัญในทีมบริหาร เช่น ในกรณีแต่งตั้งนายมานะพันธ์ อังคสกุลเกียรติ ซึ่งเป็นน้องชายของนายฉัตรมงคล อังคสกุลเกียรติ นายกเทศมนตรีเมืองศรีสะเกษ มาเป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษและเช่นเดียวกันกับกรณีการแต่งตั้งนายอภิศักดิ์ แซ่จิ่ง หลานชายของนางผ่องศรี แซ่จิ่ง ส.ส. ศรีสะเกษ เขต 8 พรรคเพื่อไทย (สืบทอดชนและกลุ่มพรรคเพื่อไทยมองว่าเป็นงูเห่าทางการเมือง) เข้ามาเป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ในทีมบริหารของนายวิจิต ไตรสรณกุล นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ เป็นต้น

การประสานผลประโยชน์ทางการเมืองและการสร้างพันธมิตรทางการเมืองระหว่างกลุ่มตระกูลอื่น ๆ ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษนอกจากการแต่งตั้งคนจากตระกูลอื่น ๆ เข้ามาดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ในทีมบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษแล้ว การแบ่งพื้นที่ทางการเมืองในจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ และพื้นที่การลงสมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเมืองศรีสะเกษ เพื่อไม่ให้ตัดคะแนนกันเอง ซึ่งจากประวัติการเลือกตั้งที่ผ่านมายังไม่พบเครือญาติของทั้งสองตระกูลลงสมัครเพื่อชิงตำแหน่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกัน สามารถสะท้อนได้ว่าทั้งสองกลุ่มมีแนวโน้มร่วมมือเป็นพันธมิตรมากกว่าจะแข่งขันต่อสู้กันเอง โดยเฉพาะกรณีการสร้างสายสัมพันธ์โดยการแต่งตั้งเครือญาติจากอีกตระกูลเข้ามา

เป็นทีมบริหารของตน หรือในกรณีที่ไม่วางคนในตระกูลตนลงสมัครรับเลือกตั้งแข่งขันกันเอง ส่งผลให้เวทีการเมืองท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษมีความเข้มข้น และผูกขาดชัยชนะในระดับท้องถิ่นเพียงสองตระกูลนี้ ลักษณะของสายสัมพันธ์และการสร้างพันธมิตรทางการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่น สามารถอธิบายได้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 5 : ความสัมพันธ์ระหว่างพรรคภูมิใจไทยและนักการเมืองท้องถิ่น ในจังหวัดศรีสะเกษ

ที่มา : ผู้วิจัยและคณะ

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัย เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่นกับการขยายตัวของพรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษ : กรณีการตั้ง 3 ส.ส. พรรคเพื่อไทยมาสังกัดพรรคภูมิใจไทย” สรุปผลการวิจัยดังนี้

1) พัฒนาการการก่อตัวและการเพิ่มฐานเสียงของกลุ่มพรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษ เดิมทีจังหวัดศรีสะเกษเป็นพื้นที่ทางการเมืองของพรรคไทยรักไทย พรรคพลังประชาชน และพรรคเพื่อไทยในยุคปัจจุบัน โดยนับตั้งแต่ ปี พ.ศ.2544 เป็นต้นมา ประชาชนจังหวัดศรีสะเกษส่วนใหญ่มีความนิยมอดีตนายกรัฐมนตรี ดร.ทักษิณ ชินวัตร สูงมาก ส่งผลให้ผู้สมัคร ส.ส.ที่สังกัดพรรคไทยรักไทยและพรรคพลังประชาชนมีโอกาสได้รับการเลือกตั้งสูง ต่อมา หลังปี 2550 กลุ่มการเมืองท้องถิ่นกลายเป็นคู่แข่งของกลุ่มการเมืองระดับชาติมากขึ้น เนื่องจาก ความอ่อนแอของกลุ่มการเมืองระดับชาติที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์และโครงสร้างทางการเมืองที่ไม่เอื้อ รวมทั้งปัญหาการยุบพรรคไทยรักไทย พลังประชาชนและชาติไทย ขณะที่กลุ่มการเมืองท้องถิ่นเริ่มมีความเข้มแข็งมากขึ้นเนื่องจากการผูกขาดชัยชนะและการรวมกลุ่มเป็นพันธมิตรกัน จนเป็นที่มาของพัฒนาการการก่อตัวและการเพิ่มฐานเสียงของกลุ่มพรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษ

พัฒนาการการก่อตัวและการเพิ่มฐานเสียงของกลุ่มพรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษ แบ่งได้เป็น 3 ช่วง คือ (1) ช่วงที่ 1 ช่วงการก่อตั้งพรรคภูมิใจไทยปี 2551 พรรคภูมิใจไทยได้เริ่มส่งผู้สมัครลงพื้นที่เพื่อสร้างการรับรู้ทางการเมือง ลงไปพบปะประชาชนสัมพันธ์ตนเองและพรรค ทำกิจกรรมช่วยเหลือประชาชนในเขตเลือกตั้งที่เล็งไว้ ซึ่งในช่วงที่ 1 พรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษได้กำหนดเขตที่ต้องการลงสมัครรับเลือกตั้งไว้เพียง 3 เขตเลือกตั้ง ได้แก่ เขตเลือกตั้งที่ 3 เขตเลือกตั้งที่ 7 และเขตเลือกตั้งที่ 8 (2) ช่วงที่ 2 ช่วงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดศรีสะเกษปี 2554 ในการเลือกตั้งวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 พรรคภูมิใจไทยได้เริ่มส่งผู้สมัครที่ได้เตรียมการไว้ล่วงหน้าหลายปี ลงสมัครรับเลือกตั้ง จำนวน 3 เขตดังกล่าวข้างต้น สามารถชนะการเลือกตั้งจำนวน 1 เขต จากทั้งหมด 3 เขต โดยบางเขตที่แพ้เลือกตั้งมีคะแนนสูสีกับคู่แข่งจากพรรคเพื่อไทยอย่างมีนัยสำคัญทางการเมือง และ (3) ช่วงที่ 3 ช่วงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดศรีสะเกษปี 2562 ในการเลือกตั้งในวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ครั้งนี้พรรคภูมิใจไทยได้ส่งผู้สมัครลงทุกเขตการเลือกตั้ง ซึ่งมีทั้งหมด 8 เขตเลือกตั้ง ปรากฏว่าพรรคภูมิใจไทยสามารถขยายฐานที่มั่นทางการเมืองโดยสามารถชนะการเลือกตั้ง 2 เขตเลือกตั้ง คือเขต 1 นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ และเขต 7 นายอาสพลธร สรรณโไตรภพ

2) ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มการเมืองระดับชาติพรรคภูมิใจไทย กับนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ (1) ความสัมพันธ์รูปแบบเครือข่าย มีลักษณะความสัมพันธ์แบบพ่อ-ลูก แบบพี่น้อง หรือ ป้า/ลุง-หลาน เป็นการสร้างทายาททางการเมือง โดยอาศัยฐานเสียงหรือคะแนนนิยมทางการเมืองระดับท้องถิ่นที่ผูกขาดอย่างยาวนาน ทั้งระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) โดยนายวิจิต ไตรสรณกุล (นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ) และระดับเทศบาลเมืองศรีสะเกษ โดยนายฉัตรมงคล อังคสกุลเกียรติ (นายกเทศมนตรีเมืองศรีสะเกษ) เป็นฐานสนับสนุนทางการเมืองของพรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษ และ (2) ความสัมพันธ์แบบประสานผลประโยชน์ทางการเมือง อาทิ การแต่งตั้งเครือข่ายให้เข้ามาดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมือง การแบ่งพื้นที่ทางการเมืองในระดับท้องถิ่นระดับเทศบาลเมือง กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอย่างชัดเจน พรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษอาศัยตัวแสดงหลัก คือ กลุ่มตระกูลไตรสรณกุล และกลุ่มอังคสกุลเกียรติ ที่สามารถผูกขาดการเมืองระดับท้องถิ่นในจังหวัด มีการสร้างความร่วมมือและการสร้างพันธมิตรทางการเมืองมาอย่างยาวนาน รวมทั้ง ความสามารถในการระดมทรัพยากรทางการเมือง ภายใต้ความอ่อนแอของพรรคเพื่อไทยในเขตพื้นที่ ส่งผลให้พรรคภูมิใจไทยสามารถสร้างฐานที่มั่นในจังหวัดศรีสะเกษได้

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่นกับการขยายตัวของพรรคภูมิใจไทยในจังหวัดศรีสะเกษ : กรณีการตั้ง 3 ส.ส. พรรคเพื่อไทยมาสังกัดพรรคภูมิใจไทย มีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยเพิ่มเติมที่สำคัญ คือ ควรทำการศึกษาประเด็นดังกล่าวในพรรคการเมืองที่มีขนาดใหญ่กว่าพรรคภูมิใจไทย โดยเลือกศึกษาจังหวัดอื่นๆ ในภูมิภาคที่แตกต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่นกับการขยายตัวของพรรคการเมืองขนาดกลางและพรรคการเมืองขนาดใหญ่ หรือศึกษาการขยายตัวของพรรคภูมิใจไทยในภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่นกับการขยายตัวของพรรคการเมือง การแบ่งพื้นที่ทางการเมือง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- ข่าวสดออนไลน์. (2565). 3 งูเห่าเพื่อไทย ศรีสะเกษ เตรียมย้ายชบภูมิใจไทย หลังจับมือโหวตสวนมติพรรค รับหลักการร่าง พ.ร.บ.งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2566. [รูปภาพ]. สืบค้นจาก https://www.khaosod.co.th/politics/news_7092967
- เดลินิวส์. (2565). ‘ภูมิใจไทยสัญญา’ ประกาศแลนด์สไลด์ ‘ศรีสะเกษ’ ประเคน 1 แก้วอีรมต. เข้าถึงได้จาก <https://www.dailynews.co.th/news/1067606/>
- นิพัทธ์ สระฉันทพงษ์, นวรัตน์ นพคุณ และโชคสุข กรกิตติชัย. (2554). เอกสาร เปรียบเทียบนโยบายหาเสียงของ 5 พรรคการเมืองก่อนการเลือกตั้ง ในวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554. เข้าถึงได้จาก <https://library.parliament.go.th/th/workrelated/exksar-epriiybethiyybnoybayhaesiinyngkxng-5-phrrkhkarem uuexngkxnkareluuexktang>
- ประเทือง ม่วงอ่อน. (2556). นักการเมืองถิ่นศรีสะเกษ. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า. สืบค้นจาก https://kpi.ac.th/media_kpiacth/pdf/M8_102.pdf
- ประเทือง ม่วงอ่อน. (2566). พฤติกรรมการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครอุบลราชธานี (ในการเลือกตั้งวันที่ 28 มีนาคม 2564) และผลกระทบการเลือกตั้งภายใต้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562. วารสารการบริหารปกครอง, 12(1), 70–94. Retrieved from <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/gjournal-ksu/article/view/264375>
- มติชนออนไลน์. (2565). 09.00 INDEX อ่าน ‘รหัส’ จาก ไล่หนู ดึงเห่า เดือนตรง ประยุทธ์ จันทร์โอชา. [รูปภาพ]. สืบค้นจาก https://www.matichon.co.th/politics/news_3408124
- มติชนออนไลน์. (2565). เพื่อไทย เปิด 7 ชื่อ ส.ส.โหวตสวนมติพรรค. สืบค้นวันที่ 7 สิงหาคม 2565, จาก https://www.matichon.co.th/politics/news_3380620
- เวียงรัฐ เนติโพธิ์. (2565). อุปถัมภ์ใคร: การเลือกตั้งไทยกับประชาธิปไตยก้าวหน้าถอยหลัง. กรุงเทพฯ: มติชน.

Translated Thai References

- Dailynews. (2022). ‘Bhumjaithai Party Rally’ announcement ‘Win in Sisaket Province’ receive Ministers Chair. Retrieved from <https://www.dailynews.co.th/news/1067606/>

- Khaosod Online. (2022). the three ‘cobra’ members of parliament from Pheu Thai Party (Sisaket Province) to the expansion of Bhumjaithai Party in Sisaket. [picture]. Retrieved from https://www.khaosod.co.th/politics/news_7092967
- Matichon Online. (2022). 09.00 INDEX Read ‘signal’ From ‘cath The Mouse’ ‘hit cobra’ to Prayut Chan-o-cha. [picture]. Retrieved from https://www.matichon.co.th/politics/news_3408124
- Matichon Online. (2022). Pheu Thai Party open 7 Member of Parliament reject Party resolution. Retrieved from https://www.matichon.co.th/politics/news_3380620
- Moung-On, P. (2013). **Politicians in Sisaket Province**. Bangkok : King Prajadhipok's Institute. Retrieved from https://kpi.ac.th/media_kpiacth/pdf/M8_102.pdf
- Moung-On, P. (2023). The election behavior for the Mayor of Ubon Ratchathani (in the election on 28 March 2021) and the impacts of the Election of Members of Local Assemblies or Local Administrators Act B.E. 2562 (2019). *Governance Journal*, 12(1), 70–94. Retrieved from <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/gjournal-ksu/article/view/264375>
- Nethipo, V. (2022). **Patron-Client : Electoral in Thailand and Order Era Democracy**. Bangkok : Matichon Book.
- Sarachantapong, N., Noppakun, N. and Kornkittichai, C. (2011). **Document of Public Policy By 5 Party For Electoral in July 3, 2011**. Retrieved from <https://library.parliament.go.th/th/workrelated/exksar-epriybethiibnoybayhaesiinyngkxng-5-phrrkhkarem uuexngkxnkareluuexktang>